

Samhällsplanernas inverkan på skogsbruket

En fallstudie om Sibbo generalplan 2025

Stefan Haase

Examensarbete för Skogsbruksingenjör (YH)-examen

Utbildningsprogrammet för Skogsbruk och miljö

Ekenäs 2014

EXAMENSARBETE

Författare: Stefan Haase

Utbildningsprogram och ort: UP för skogsbruk, Raseborg

Inriktning/alternativ/Fördjupning:

Handledare: Kaj Hällfors

Titel: Samhällsplanernas inverkan på skogsbruket – En fallstudie om Sibbo generalplan 2025

Datum 7.5.2014

Sidantal 27

Sammanfattning

Arbetet undersöker hur samhällsplaner kan inverka på skogsbruket. Fallstudien behandlar Sibbo generalplan 2025 för att kunna konkretisera samhällsplanernas inverkan på skogsbruket som helhet.

Arbetet gjordes som en fallstudie genom att granska hur de olika områdesreserveringarna som har lagts in i generalplanen påverkar skogsbruket och skogsägare, och ifall det finns begränsningar som hänför sig till skogsbruket på något sätt. Även de dokument som gjorts upp under hela planeringsprocessen granskades för att se om samhällsplanen hade kunnat påverkas under utformningen. Dessutom gjordes både förberedande och kompletterande intervjuer med sakkunniga inom området.

I resultaten kom det fram att man velat påverka generalplanen i planeringsprocessen från olika håll. För skogsägarnas del var det främst Södra skogsreviret rf. som försökte påverka planen. Mer engagemang skulle gett bättre resultat. Av resultaten framkom även att det fanns problem med områden där man till en början tolkade att skogslagen skulle gälla men där planläggarna lade in undertexter och olika skyddsområde som gjorde skogsbruksarbeten svårare. För skogsbrukets del innebär samhällplanerna en hel del problem i praktiken.

Språk: Svenska

Nyckelord: samhällsplaner, Sibbo generalplan, skogsbruk, områdesreserveringar

---

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Stefan Haase

Koulutusohjelma ja paikkakunta: UP för skogsbruk, Raasepori

Suunatumisvaihtoehto/Syventävät opinnot:

Ohjaaja: Kaj Hällfors

Nimike: Yhdyskuntasuunnitelminen vaikutus metsätalouteen – Tapaustutkimus Sipoon yleiskaavasta 2025

Päivämäärä 7.5.2013

Sivumäärä 27

Tiivistelmä

Opinnäytetyö tutkii miten yhdyskuntasuunnitelmat vaikuttavat metsätalouteen. Tapaustutkimus käsittelee Sipoon yleiskaavaa 2025 konkretisoidakseen yhdyskuntasuunnitelmien vaikutuksia metsätalouteen kokonaisuudessaan.

Opinnäytetyö on tehty tapatutkimuksena jonka avulla tarkastetaan, miten yleiskaavasta löytyvät aluevaraukset vaikuttavat metsätalouteen ja metsänomistajiin, sekä löytyykö rajoituksia jotka liittyvät metsätalouteen jollain tavalla. Myös suunnitteluprosessin aikana tehdyt asiakirjat on tarkastettu, jotta voidaan todeta, onko yhdyskuntasuunnitelmaan voitu vaikuttaa muotoutumisen aikana. Lisäksi on tehty alustavia sekä täydentäviä haastatteluja alan asiantuntijoiden kanssa.

Tulokset osoittavat, että yhdyskuntasuunnitelmaan on yritetty vaikuttaa eri suunnista suunnitteluprosessin aikana. Metsänomistajien puolesta lähinnä Eteläinen metsäreviiri ry. yritti vaikuttaa suunnitelmaan. Suurempi määrä osallistujia olisi antanut paremman tuloksen. Tuloksista näkyy myös että ongelmia löytyi alueilta missä ensin tulkittiin että metsälaki olisi voimassa mutta joihin kaavoittajat lisäsivät tulkintoja sekä suojelualueita joiden takia metsätaloustyö vaikeutuu. Metsätalouden kannalta yhdyskuntasuunnitelmat tuovat paljonkin ongelmia käytännön työhön.

Kieli: Ruotsi

Avainsanat: Yhdyskuntasuunnitelma, Sipoon yleiskaava, metsätalous, aluevaraukset

---

BACHELOR'S THESIS

Author: Stefan Haase

Degree Programme: Forestry and Environmental Planning, Raseborg

Specialization: Forestry

Supervisor: Kaj Hällfors

Title: The Influence of Community Planning on Forest Management – A Case Study on Sipoo generalplan

---

Date 7 May 2014

Number of pages 27

Summary

The influence of community planning on forest management is investigated in this thesis. A case study was conducted on Sipoo's general plan to concretize the thesis.

The thesis was done as a case study to examine how the area-reservations that are included in the community plan affect forest management and forest owners, and to inquire into restrictions in the plan that assign to forestry. All the documents that were made during the planning process were examined to see whether the plan could have been influenced during the process. Both preliminary and complementary interviews were done with experts on the subject.

The results demonstrated that many parties were interested in influencing the planning process. As for the forest owners the forest management association Eteläinen metsäreviiri ry. was the principal party that tried to influence the. A more active involvement would have given better results. The study results even indicated that there were problems on areas where experts first thought that the forest law was to be followed. However, additions made by the planners and various restricted areas made the forest work more difficult. To sum up, community planning can make practical forest management work somewhat demanding.

Language: Swedish

Key words: Community planning, Sipoo generalplan, forest management, area reservations

---

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte.....	2
3	Samhällsplanering	2
3.1	Landskapsplan.....	3
3.2	Generalplan.....	4
3.3	Detaljplan	5
4	Planeringsprocessens inverkan på skogsbruket.....	6
5	Generalplaneringens process	7
5.1	Inledningsfasen	8
5.2	Beredningsfasen.....	9
5.3	Förslagsfasen.....	10
5.4	Godkännandefasen	10
5.5	Generalplanen för Sibbo 2025	10
5.5.1	Planeringsprocessen för Sibbo generalplan 2025.....	11
5.5.2	Planutkastets reserveringar	13
5.5.3	Planförslaget av Sibbo Generalplan 2025	13
6	Metod.....	16
7	Fallstudiens resultat	17
7.1	Områdesreserveringarnas inverkan på skogsbruket	17
7.1.1	Grundvattenområden	17
7.1.2	Naturaområden.....	18
7.1.3	Landskapsmässigt värdefulla områden.....	19
7.1.4	Fornminnesobjekt och historiska byatomter	20
7.1.5	Vidsträckta sammanhängande skogsområden	20
7.1.6	Tätorts- och byområde.....	21
7.1.7	Samhällsplanernas inverkan på skogsbruket i praktiken	22
8	Diskussion och kritisk granskning.....	23
9	Litteraturförteckning	26

1 Inledning

Samhället vi lever i byggs upp genom noggrann planering så att service och samhällsstrukturer skall fungera så bra som möjligt i dag och i framtiden. Detta sätt att bygga upp samhället på, gör att olika områden reserveras i god tid, till exempel före området kommer i användning enligt en rådande samhällsplan. Samhällsplanerna styr inte bara byggandet på området där planen finns utan även skogsbruket och skogsägarnas användning av sina områden. Planerna medför extra arbete både för kommunen och för de skogsägare som vill avverka skog på områden som ligger på samhällsplanerade områden. Det finns aktuell forskning av Metla angående generalplanernas inverkan på skogsbruket, där det finns uppgifter om att samhällsplanerna medför mindre intäkter, inte bara för skogsägare, utan även för kommunerna i form av förlorade skatteintäkter (Barner-Rasmussen, 2013, s. 8 – 9). Inom Södra skogsreviret rf. har man upplevt att samhällsplanerna ofta medför problem ifall man kopplar ihop dem med skogsbruk (personlig kommunikation, Borgman, 20.1.2014; Furu, 29.1.2014).

Samhällsplaneringens grundstenar kommer från riksnivå, där beslutsfattarna lägger fram de mål man vill att samhället skall uppnå inom en snar framtid. Dessa mål skall sedan uppfyllas ju längre ner man kommer i planeringen. Olika organisationer måste växelverka med varandra och höra på de åsikter har, men även flera olika grupper av människor som vill säga sitt om den nya planen och därmed försöka påverka den skall beaktas under planeringsprocessen. Man vill till exempel försöka få större friluftsområden nära en stadskärna eller kanske vill man försöka skapa nya arbetsplatsmöjligheter nära intill en stad. Man samarbetar med allt från privata bolag till statliga verk som kan komma att påverkar den nya planen som formas (Tenhola & Kiviniemi, 2000, s. 6). För skogsbruket innebär detta att man måste vara aktivt med i planeringsprocessen så att den nya planen som utarbetas inte medför mera problem för att idka skogsbruk på samhällsplaneområden (personlig kommunikation, Borgman, 20.1.2014).

Det tar flera år att utforma och få en samhällsplan godkänd eftersom det är en lång process som involverar mängder av enskilda personer, samfund och bolag som vill vara med och påverka den nya planen. Men det är också väldigt viktigt att man får vara med och påverka de platser som är viktiga för en och som kan ha en betydelse för områdets framtid. Alltid är det ändå inte möjligt att

få sin röst hörd för att det skall tas i beaktandet i planen, men man har ändå haft chans att påverka eftersom det finns uttrycksfrihet i Finland. Detta innebär för skogsbolag, skogsägare och skogsvårdsföreningar att aktivt delta i de pågående planerna för att i sin tur kunna främja skogsbruket och dess betydelse. Eftersom de stora skogsindustrierna främst har som avsikt att skaffa virke till ett så billigt pris så har de gjort en mycket liten insats för att påverka blivande samhällsplaner, i alla fall inom Sibbo (personlig kommunikation, Borgman, 20.1.2014). Det är ofta den lokala skogsvårdsföreningen som deltar aktivt i planeringsarbetet och för fram skogsägarnas intressen under planeringsprocessen (personlig kommunikation, Borgman, 20.1.2014). Det skulle ge mera effekt ifall alla skogsorganisationer och bolag skulle samarbeta för att främja skogsägarnas intressen på planeringsområden, men detta kräver att man aktivt följer med nya planer och vad som pågår i kommunens planeringsorgan (personlig kommunikation, Borgman, 20.1.2014). Detta skulle medföra en hel del mera jobb vid sidan om det vardagliga arbetet (personlig kommunikation, Borgman, 20.1.2014).

2 Syfte

Syftet med arbetet är att undersöka hur samhällsplaner kan inverka på skogsbruket. I fallstudien preciseras hur områdesreserveringar påverkar skogsbruket och skogsägare. Fallstudien behandlar Sibbo generalplan 2025 för att kunna konkretisera samhällsplanernas inverkan på skogsbruket som helhet.

3 Samhällsplanering

Det finns flera olika slags planer och bestämmelser i vårt samhälle som styr samhället mot de mål som man lägger upp i statsrådet (Tenhola & Kiviniemi, 2000, s. 24). De planer som sedan formas av målen, satta av statsrådet, är landskapsplan, generalplan och detaljplan (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 4 §). Landskapsplanen är geografiskt sett den största planen genom att den uppfyller de riksomfattande målen och kriterierna (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 25 §)

och skall även kunna uppfylla de mål som landskapet har för området (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 25 §). Generalplanen utformas efter landskapsplanen av antingen en, eller också gemensamt av flera kommuner där man lägger fram var de olika områdena skall finns inom kommunen eller kommunerna. Efter generalplanen utarbetas en mera detaljerad plan över ett specifikt område inom kommunen. Denna plan kallas detaljplan och innehåller alla de bestämmelser och planeringsbeslut som ingår för det enskilda specifika området för bebyggande och användning (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 4 §).

3.1 Landskapsplan

Landskapsplanen är en översiktsplan över ett område som innefattar flera olika kommuner och städer som en helhet. Det finns hela 19 stycken landskapsförbund i Finland, (Landskapsplan för Nyland, 2007, s. 11). Nylands förbund innefattar 26 kommuner från Hangö och Raseborg som de västligaste delarna och Lovisa och Lappträsk som de östligaste delarna. Lojo, Högfors, Hyvinge, Mäntsälä Pukkila och Mörskom begränsar Nylands förbund i norr som åskådliggörs i figur 1 (Nylands Förbund, 2013).

Figur 1. Nylands förbund (Nylands förbund, 2013).

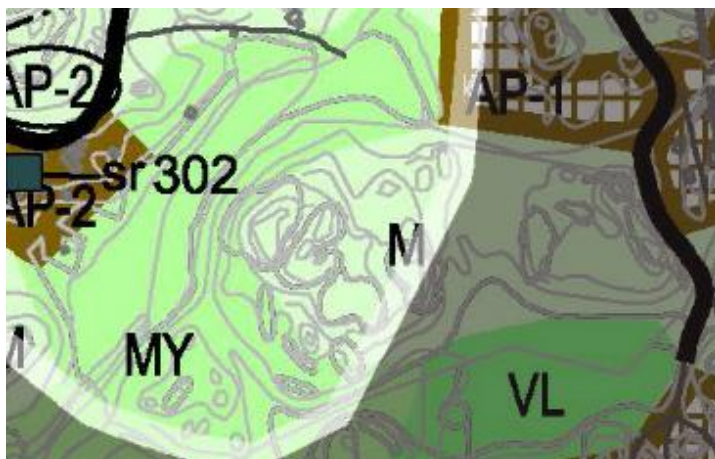

Landskapsplanen skall uppfylla de mål och kriterier som statsrådet har lagt upp. De riksomfattande målen berör sex olika helheter och dessa är fungerande regionstruktur (1), enhetligare samhällstruktur och kvalitet på livsmiljö (2), kultur- och naturarv, rekreation i det fria och naturresurser (3), fungerande förbindelsenät och energiförsörjning (4), specialfrågor i Helsingforsregionen (5) och helheter av särskild betydelse som natur- och kulturmiljöer (6) (Miljöministeriet 2007). Landskapsplanen är en grov skiss för att visa hur landskapet kommer att utvecklas i framtiden och precisionen av markanvändningsreserveringarna är inte noggrann i och med att den bara skall fungera som en överblick (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 25 §). Det är möjligt att utarbeta en landskapsplan i etapper eller också områdesvis så att kommunerna i fråga föreslår de medlemmar som innefattas av arbetsgruppen (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 27 §). Landskapsplanen presenteras på en karta när den har utarbetats och kartan innehåller planbeteckningar och planbestämmelser som åskådliggör planen (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 29 §). Det högsta organet i ett landskapsförbund godkänner landskapsplanen. Efter att de har godkänt planen skall planen ännu fastställas av vederbörande ministerium (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 31 §).

3.2 Generalplan

Generalplanen är följande steg vidare i samhällsplaneringen och kommer efter landskapsplanen. Målet med generalplanen är att den skall föra fram markanvändningen och samhällsstrukturen i en viss kommun, antingen i hela kommunen eller bara i en viss del, som sedan sammanslås med de andra delgeneralplanerna.

Figur 2 visar planutdraget för delgeneralplanen för Söderkulla i Sibbo där man preciserat områdesanvändningen genom att planera hur de olika områden innerom planen skall användas för till exempel byggandet och friluft (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 35 §). I generalplanen kan man se olika beteckningar som visar hur man har planerat specifika områden och om man har lagt några begränsningar på området. Till exempel område AP-1 beskrivs som bostadsområde, dominerat av småhus, eller MY områden som kännetecknas av jord- och skogsbruksdominerade områden med särskilda miljövärden (Sibbo kommun, 2002a).

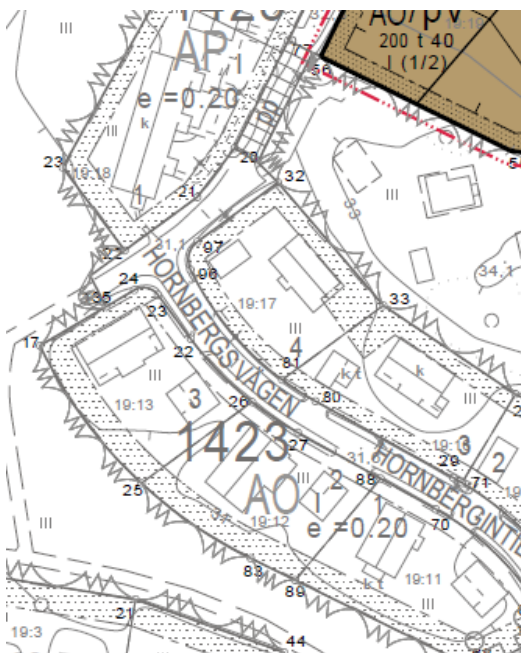

Figur 2. Delgeneralplan för Söderkulla 2015 (Sibbo kommun, 2002b).

I beteckningen beskrivs det utförligare vad man har för krav och bestämmelser på området för att man skall få använda det. Till generalplanen eller delgeneralplanen hör också bilagor som innefattar alla de mindre skyddsområden som betecknas med beteckningen sl som medför en speciell begränsning på det specifika området (Tenhola & Kiviniemi, 2000, s. 20). Generalplanen godkänns av kommunfullmäktige (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 37 §) efter att planen har varit på offentlig tillsyn och man har behandlat alla besvär och gjort de ändringar som krävs för en godkänd plan. Planen presenteras som en karta med tillhörande beskrivningar och beteckningar av de olika områden som finns på planen (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 40 §).

3.3 Detaljplan

Det sista steget i planeringen är detaljplanen som utarbetas utgående från de beslut som tagits i generalplanen, delgeneralplanen och landskapsplanen (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 54 §). En detaljplan görs inte alltid, bara om området är i behov av det (Markanvändnings- och bygglag, 1999). Detaljplanen skall hållas aktuell och utarbetas an eftersom kommunen utvecklas (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 51 §). På områden som detaljplanerats gäller inte generalplanen eller delgeneralplanen, förutom då en ny detaljplan utarbetas för samma område då generalplanen eller delgeneralplanen gäller tillfälligt (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 42 §). Figur 3 visar detaljplanen för Eriksnäs by i Söderkulla i Sibbo. I figur 3 ser man de olika bestämmelser som har utfärdats på området gällande användning som exempel kvartersområde för småhus (AP) och kvartersområde för fristående småhus (AO) (Sibbo kommun, 1998).

Figur 3. Urklipp av detaljplanen för Y-tomterna vid Nickby gård (Sibbo kommun, 2013a)

Kommunerna i fråga måste se till att hålla detaljplanerna aktuella för att man skall kunna tillämpa de restriktioner som man har lagt på ett detaljplanerat område (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 60 §). Detaljplanen godkänns av kommunfullmäktige (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 52 §) och presenteras på en karta där man kan se olika områden som planerats in och innehåller även en bilaga med bestämmelser och beteckningar över de områden som planerats in (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 55 §).

4 Planeringsprocessens inverkan på skogsbruket

För att driva skogsbruk på platser som inte påverkas av någon samhällsplan krävs en del pappersarbetet för att allt skall gå enligt bestämmelserna. Skogsägaren skall se till att skogen sköts enligt ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart sätt så att framtida generationer även kan dra nytta och njuta av skogen (Skogslagen, 1996, 1 §). För att kunna utföra en avverkning på ett skogsområde är man ansvarsskyldig att göra anmälan om användning av skog åt Finlands skogscentral när man gör avverkningar av något slag (Skogslagen, 1996, 14 §). Man är tvungen att göra en anmälan om användning av skog så att Finlands Skogscentral kan kolla upp ifall det finns särskilt viktiga livsmiljöer som kan påverkas av en avverkning (Skogslagen, 1996, 10 §).

Skogsområden som befinner sig på jord- och skogsbruksdominerat område (M), jord- och skogsbruksdominerat område med behov för friluftsanvändning (MU), och jord- och skogsbruksdominerat område med speciella miljövärden (MY) kräver i vissa fall inte miljötillstånd ifall inte planen har lagt en skild begränsning på området som kräver miljötillstånd (Tenhola & Kiviniemi, 2000, s. 9).

Skogslagen tillämpas på ekonomiskog som befinner sig på samhällsplanerat området, men det behövs också ett tillstånd från kommunen före några som helst skogskötselarbeten påbörjas. Man bör ha ett godkänt tillstånd för miljöåtgärd som godkänns av kommunen i fråga. Till ansökan om tillståndet för miljöåtgärd skall det bifogas fullmakter om avverkningsrätten på området, ifall avverkaren inte är fastighetsägaren och även grannhörande för undantagslov av de som är rågrannar skall bifogas. Andra bilagor kan även bifogas, som till exempel beskrivning av de kommande skötselarbetena på området (Sibbo kommun, Nämnden för teknik och miljö, 2013). När man söker om tillstånd för miljöåtgärd kan kommunen kräva en avgift för att behandla ärendet. Det kan vara bra att på förhand bestämma om det är skogsägaren som betalar tillståndet för miljöåtgärd eller virkesuppköparen (Tenhola & Kiviniemi, 2000, s. 38). Det finns färdiga blanketter hos kommunerna om tillstånd för miljöåtgärd och grannhörandet, men det är också möjligt att fritt formulera en ansökan om tillstånd för miljöåtgärd ifall man så vill (Tenhola & Kiviniemi, 2000, s. 38). Ansökan för miljöåtgärd skickas till ifrågavarande kommun för godkännande och arbeten som har med området att göra får inte påbörjas förrän en godkänd plan kan uppvisas (Sibbo kommun, Nämnden för teknik och miljö, 2013). För att man skall kunna söka tillstånd är man tvungen att betala en avgift, först för själva tillståndet och efter det skall man betala en skild avgift per hektar som tillståndet söks för. (Sibbo kommun, 2013b, s. 4, 6).

5 Generalplaneringens process

Eftersom generalplanen för ett visst område skall vara tidsenlig förnyas den med jämna mellanrum då nya områden behövs och till exempel kommunen i fråga behöver mera byggnadsyta (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 36 §). Arbetet med att utarbeta en ny generalplan tar tid och kräver i dagens läge växelverkan mellan olika instanser, och att ge alla individer samma rätt att påverka och föra fram sin åsikt under planeringsprocessen (Markanvändnings- och

bygglag, 1999, 1 §). Planeringsprocessen för en ny generalplan har fyra olika arbetsskeden innan den kan bli godkänd som en ny plan. Första steget är inledningsfasen, efter inledningsfasen kommer beredningsfasen, förslagsfasen och till sist godkännandefasen av den nya planen (Miljöministeriet, 2007, s. 18).

5.1 Inledningsfasen

Inledningsfasen innebär att man kollar upp och bedömer från fall till fall om det finns behov av att utarbeta en ny plan. Förslaget för att en ny plan skall utarbetas kan komma från kommunens håll eller från planläggaren. Medborgarinitiativ kan också vara orsaken, där de har samtalat med planläggaren om ny plan (Miljöministeriet, 2007, s. 18). Varje medborgare har rätt att påverka planeringen genom den nya markanvändnings- och bygglagen (Markanvändnings- och bygglag, 1999, 1 §). Om man i kommunen godkänner att en ny plan skall utarbetas så kommer diskussionen tillbaka till planläggaren och man kan jobba vidare med första fasen (Miljöministeriet, 2007, s. 18). Planläggaren gör nödvändiga konsekvensbedömningar och lägger upp de preliminära målen för planen och programmet den skall följa (Miljöministeriet, 2007, s. 18). Man granskar även vilket eller vilka områden som skall höra till den nya planen och gör en uppskattning vilka alla utredningar som krävs för att utforma en ny plan (Miljöministeriet, 2007, s. 18).

När planläggaren har fått med alla de saker som krävs för att man skall kunna påbörja planeringen, färdigställs det preliminära programmet för planen. I detta skede meddelar man alla de parter som berörs av den nya planen och jobbar i växelverkan med dem genom att föra en diskussion om de nya målen och om de stämmer överens om med vad medborgarna hade tänkt. Alla som berörs av den nya planen får föra diskussion om de tycker om planprogrammet. Efter diskussionen behandlar beslutsfattarna i kommunen ännu den nya planens program och det är efter denna behandling som planen går vidare till följande fas (Miljöministeriet, 2007, s. 18).

5.2 Beredningsfasen

I beredningsfasen fortsätter planläggaren att jobba med den nya planen men arbetet blir mera detaljerat. Man granskar de utredningar som gjorts i inledningsfasen och jobbar vidare med dem samt gör kompletteringar till dessa för att kunna skapa överblick över de saker som skall tas i beaktandet när planen formas. Planläggaren arbetar också fram en planlösning som enligt planeraren skulle vara det bästa alternativet men det utformas även andra alternativ som kan läggas fram om inte det första alternativet godkänns. Planläggaren jämför de alternativ som de har arbetat fram och granskar även alla konsekvenser som de olika planerna kan ha om de skulle godkännas. (Miljöministeriet, 2007, s. 18).

När planläggaren har utformat de olika alternativen presenterar man dessa för intressegrupperna genom att ordna ett tillfälle där alternativen granskas. Man tar även kontakt med myndigheterna och visar upp de alternativ som har utformats så att även de kan granska dem. Deltagarna och myndigheterna presenterar sina åsikter och ger respons på de olika alternativen, så att beslutsfattarna kan göra det rätta och bästa beslutet när de väljer det nya planalternativet. (Miljöministeriet, 2007, s. 18).

Beslutsfattarna gör sitt val och bestämmer vilket av alternativen som skall gå vidare i planeringsprocessen och på det gör planläggaren ett planutkast. Planutkastet arbetas fram och allt material som har med planutkastet att göra läggs till påseende och då har alla intresserade möjlighet att för fram sina åsikter och även be om utlåtandet för områden som intresserar dem. (Miljöministeriet, 2007, s. 18).

När planutkastet har varit till påseende tillräckligt länge behandlar planläggarna alla de åsikter och idéer som kommit in gällande den nya planen och analyserar dem. Efter att planerna har gått igenom all respons som man fått kan de sedan arbeta fram ett planförslag för området som man sedan presentera. (Miljöministeriet, 2007, s. 18).

5.3 Förslagsfasen

Planförslaget som utarbetades i den förra fasen arbetas vidare och färdigställs av planläggarna så att planen kan läggas fram för allmänt påseende än en gång. När planförslaget är under allmänt påseende får alla intresserade göra anmärkningar om det och utlåtanden begärs av de intressegrupper som planförslaget berör. (Miljöministeriet, 2007, s. 18).

Efter att planen varit till påseende offentligt i minst 30 dagar, sammanfattar man sammandrag av de åsikter och utlåtanden som begärts och med hjälp av dessa ger man de nödvändiga förslagen till ändringar i planförslaget. Planläggarna svarar på alla de anmärkningar som gjorts för planen. (Miljöministeriet, 2007, s. 18).

5.4 Godkännandefasen

När planförslaget utarbetats så att det uppfyller alla krav och den behandlat all den respons man fått kan planförslaget godkännas av kommunfullmäktige. Ifall det skall göras ändringar i den nya planen efter att den har blivit godkänd måste skall detta göras via förvaltningsdomstolen och ifall man inte är nöjd med deras beslut kan man ännu söka ändringar via högsta förvaltningsdomstolen. Den nya markanvändnings- och bygglagen begränsar möjligheterna att ansöka om ändringar via högsta förvaltningsdomstolen (Miljöministeriet, 2007, s. 18 – 19).

5.5 Generalplanen för Sibbo 2025

Generalplanen för Sibbo 2025 kom igång i januari 2005 (Sibbo kommun, 2008a, s. 2) och den utarbetas för att den skall fylla markanvändnings- och bygglagens 36 § och därmed hållas uppdaterad (Sibbo kommun, 2008a, s. 3). Den nya generalplanen för Sibbo 2025 skall även styra

den allmänna användningen av områden förnuftigt (Sibbo kommun, 2008a, s. 3). Enligt den sammanställning som finns tillhanda på Sibbo kommun hemsida har växelverkan förts med invånare och intressenter via lokala och mera nationella dagstidningar och ordnat tillfälle då man har presenterat planen (Sibbo kommun, 2008b, s. 13). Som intressent har man även haft möjlighet att ge respons om planen till kommunen och all respons som har framförts har beaktats i planeringsskedet och som skogsägare eller skogsägarrepresentant har man alltså kunnat försöka påverka planerna att ta ens privata åsikter i beaktandet under den fortsatta processen (Sibbo kommun, 2008b, s. 13).

5.5.1 Planeringsprocessen för Sibbo generalplan 2025

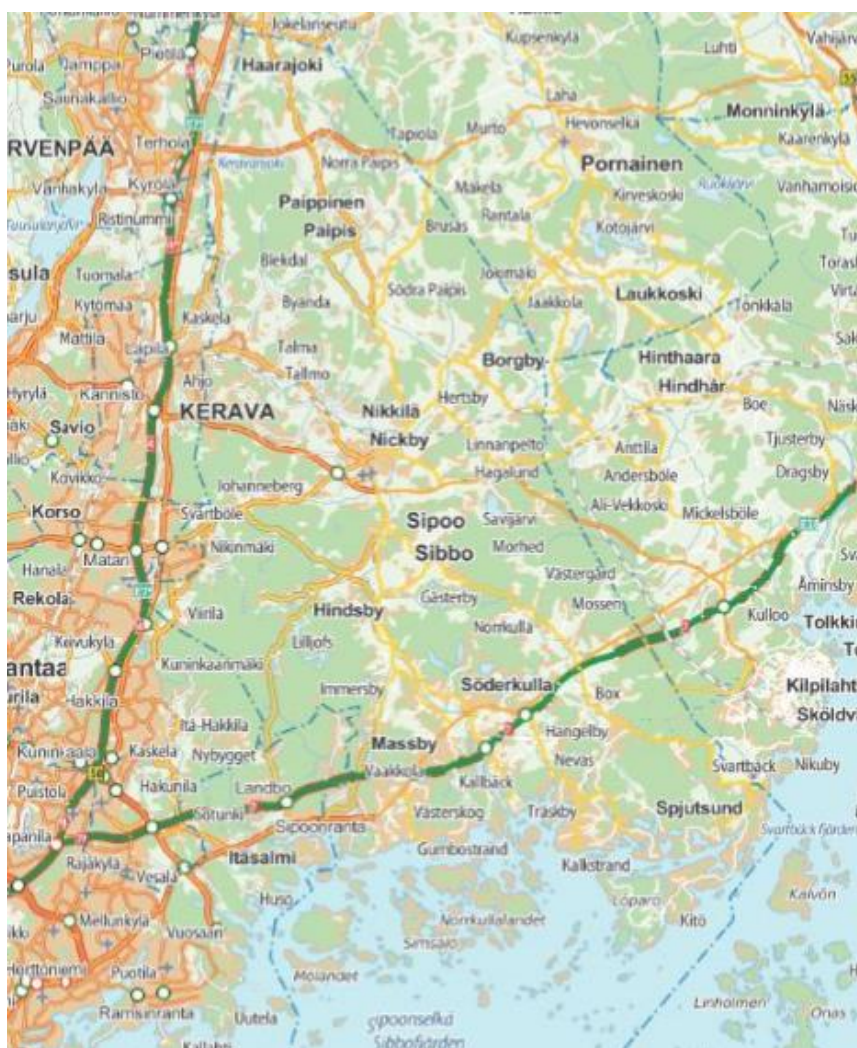
I planeringsprocessens första skede samlade man in den nödvändiga informationen som behövs för att planeringsprocessen skall kunna gå vidare (Sibbo kommun, 2008b, s. 10). Under planeringsprocessen gjordes även sex stycken tilläggsutredningar under åren 2006 – 2008 (Sibbo kommun, 2008b, s. 10). Under följande steg i planeringsprocessen utarbetades sex stycken olika modeller för hur den nya planen kunde se ut (Sibbo kommun, 2008a, s.3). Dessa är Hagelgeväret (1), Den officiella visionen(2), Med tåg till Nickby(3), Med metro till Östersundom(4), Söderns frukter(5) och Den norra dimensionen(6), av vilka man har gjort konsekvensbedömningar under året 2006 (Sibbo kommun, 2008a, s. 3). Man gjorde konsekvensbedömning för samhällstrukturen, samhällsekonomiska och ekologiska konsekvenser i början av planeringen (Sibbo kommun, 2008b, s. 11). Man gjorde även konsekvensbedömningar på hur på människors levnadsförhållanden, livsmiljö, landskapet och den bebyggda miljön påverkades (Sibbo kommun, 2008b, s. 11). Konsekvensbedömningar utarbetades även på de regionala verkningarna i området (Sibbo kommun, 2008b, s. 11).

Personer eller intressegrupper som valdes till planeringsprocessen var markägare och invånare som är bosatta eller i annan anknytning till den nya planen. Man har även tagit med föreningar, organisationer och företag som har någon form av verksamhet på planeringsområdet. Sibbo kommuns fullmäktige, styrelse och nämnden för teknik och miljö är kopplade till planens förtroendeorgan . Man har även tagit med social- och hälsovårdsnämnden och bildningsnämnden för att få en bild på vad de anser om den nya planen. Till kommunens organisation som svarar för

själva planläggningen har man valt utvecklings- och näringsenheten, nämnden för teknik och miljö och även markanvändningsteamet i Sibbo. (Sibbo kommun, 2008a, s. 3).

När man hade gjort de nödvändiga bedömningarna om planutkasten beslöt kommunfullmäktige enhälligt år 2006 i augusti vilket utkast som skulle gå vidare i planeringsprocessen (Sibbo kommun, 2008b, s. 7) och det var det femte alternativet alltså Söderns frukter (Sibbo kommun, 2008a, s. 3). Alternativet, som valdes av planutkasten, att gå vidare hade en stor inverkan på södra och sydvästra Sibbo men även på Nickby - Tallmo området eftersom i den skulle bygga ut järnvägsnätet för persontrafik dit (Sibbo kommun, 2008a, s. 11). (Se figur 4). Man blev också tvungen att snabba på planeringen eftersom att Helsingfors stadsfullmäktige gjorde ett förslag till Helsingfors stadsråd att man skulle sammanslå sydvästra Sibbo till Helsingfors stad (Sibbo kommun, 2008a, s. 22).

Figur 4. Översiktskarta över Sibbo kommun år 2013 (Sipoo Karttupalvelu, 2014).

5.5.2 Planutkastets reserveringar

I och med det planutkastet som utarbetades gjorde man reserveringar på särskilda områden som skulle försöka föra in arbetsplatser till Bastukärr, sydvästra Sibbo, Sibboviken, Mömossen, östra Box och norra Paipis. (Se figur 4). Allmänna tjänster skulle koncentreras till Nickby, Tallmo, Östersundom och Söderkulla där det redan i dagsläget redan finns en del service. Man har planerat att öka kollektivtrafiken genom att planera in järnväg på vissa områden. En järnvägsförbindelse förutsätter ändå staten är villig att delta i processen en hel del för att detta skall bli förverkligat. Busstrafiken inom området skulle även ändras en del och man har även planer på att förverkliga den mycket viktiga vägen mellan E 18 och Sköldviks raffinaderi. (Sibbo kommun, 2008a, s. 33 – 34).

I utkastet har man även planer på att lägga ner Mömossens avstjälningsplats och även planerat att bygga ut vatten- och avloppsnätet i första hand till detaljplanerade områden. Dessutom har man planer på att försörja invånarna inom den nya planen med vatten- och avloppsnät så att planbeskrivningen uppfylls. (Sibbo kommun, 2008a, s. 34).

5.5.3 Planförslaget av Sibbo Generalplan 2025

Under den tiden som utkastet var till allmänt påseende fick planutkastet 87 åsikter och 56 utlåtanden som behandlades av planläggarna och man svarade på alla åsikter. De utlåtanden som på något sätt relaterar till skogsbruket kom av Forststyrelsen, Miljöministeriet, Uudenmaan ympäristökeskus, Nylands viltvårdsdistrikt, Natur och Miljö RF, Luonton-Liitto ry, Nylands miljöskyddsdistrikt och Helsingin luonnonsuojelijat ry, Tringa (Bird life Finland), Sibbo naturskyddare – Sipoon luonnonsuojelijat. De flesta utlåtanden lyfte upp Sibbo storskog som en mycket viktig miljö med tanke på naturen och dess mångfald samt rekreationsmöjligheterna den ger befolkningen. Även större och mera sammanhängande grönområden var en av de saker som lyftes upp om och om igen i flera utlåtanden. Bland de åsikter som framfördes av allmänheten

lyftes skogen fram ett antal gånger där man inte ville att skogen skulle få en planbeteckning och skogsbruk skulle kunna drivas utan tillstånd från kommunen eller att skogen skulle ingå i naturskyddsområden. De flesta åsikterna handlade om byggnadsrätter. (Normo & Autere, 2008, s. 1, 42 – 43, 45, 47, 49, 59 – 60, 62, 79, 99, 102, 111, 117, 164).

Utkastet har även som mål att bevara Sibbo storskog och även andra storskaliga skogsområden och gjorde inga nya större skyddsreserveringar för naturens del. Planutkastet ville spara de friluftsleder och de tjänster som redan existerade fanns och man hade planerat in nya rekreationsmöjligheter i närheten av större bostadsområden. Man hade inga planer på att ändra på landskapet vid Sibboviken eller ådalen. (Sibbo kommun, 2008a, s. 34).

Medan planutkastet var framlagt offentligt föreslog åtta stycken intresserade att man ville ingå markanvändningsförhandlingar med kommunen om områden som fanns med i planutkastet eftersom man ville ha någon form av förändringar. Ett av förhandlingsområdena föll bort på grund av att Helsingfors stad ville inlösa en del av sydvästra Sibbo och då skulle detta område uteslutas från planen eftersom man inte behöver ingå någon form av markanvändningsavtal med denna part. (Sibbo kommun, 2008b, s. 15 - 16).

Man utarbetade med hjälp av planutkastet och den respons man fick ett planförslag som var till allmänt påseende under våren 2008 och då ca en månad (Sibbo kommun, 2008a, s. 15). Planförslaget gav 246 anmärkningar och 52 utlåtanden som behandlades under planeringen (Pöyry, 2008, s. 9). Man utarbetade svar på de frågor som uppstod och kategoriserade de enligt det tema de tangerar (Pöyry, 2008, s. 9). Planläggarna skyddade allt som allt 5760 ha skog som fick planbeteckningen vidsträckt sammanhängande skogsområde (MLY), och Sibbo storskogs andel var nära på 2500 ha av detta och fick en skild anmärkning som vidsträckta, sammanhängande skogsområden i planförslaget (Pöyry, 2008, s. 14).

Jord- och skogsbruksmark som får användas inom ekonomiskogsbruk fick beteckningen vidsträckt sammanhängande skogsområden (MLY) men även glesbygdsområden (MRH) får användas inom ekonomiskogsbruket. Landskapsmässigt värdefulla områden (MA) oroade skogsägare genom att de skulle kräva tillstånd från kommunen ifall man vill utföra skogsvårdsarbeten. Planläggningen

svarade på detta med att de landskapsmässigt värdefulla områdena kommer att preciseras i följande planering, alltså under detaljplanen. Även en del fel kom fram, där vissa områden hade hamnat på fel ställen på kartan, dessa korrigerades av planläggningen. Många invånare försökte få bort MA märkningen eftersom den medför problem att sköta skogen då man är tvungen att söka tillstånd. Planläggarna svarade att områdena kommer att preciseras i fortsatta planer och att skogsvårdsåtgärder får utföras med hjälp av tillstånd. (Pöyry, 2008, s. 14,107 – 108, 110).

Även en del geologiska formationer som anses viktiga i planen orsakade bekymmer hos invånarna som hade dessa beteckningar på sina skogsmarker. Planläggarna meddelade att de geologiska fynden är insatta direkt av det utlåtandet man fått från Nylands miljöcentral och att tillstånd behövs vid åtgärder. Invånarna ville även att de skulle vara möjligt att bedriva skogsbruk på tätortsfunktioner (A) och byområde (AT), så länge där inte finns en detaljplan som vunnit laga kraft. Man gjorde inga ändringar på grund av denna anmärkning. (Pöyry, 2008, s. 116, 118).

Inom utlåtanden som gavs under tiden då planen var till allmänt påseende var man nöjd inom Forststyrelsen hur man hade preciserat skyddandet av Sibbo storskog och efterlyste vikten av att skydda den del av Sibbo när alla grannkommuner har planer på att alltjämt öka sina invånarantal. Men Forststyrelsen ansåg även att en del av Natura områdena, till exempel vid Paipis Rörstrand, fattades från planen och Byaträskets Natura område helt och hållet inte fanns med i planen. Planerarna meddelade att skyddsmaterialet hade fått av Nylands miljöcentral och hade lagts in direkt i generalplanen och att man skulle tillägga de Natura områden som fattades i planen. Planläggningen meddelade att man nog hade lagt in Natura beteckning vid Byaträsket men på grund av att planen är så omfattande så syns den kanske inte. Flera andra institutioner lade märke till att Natura områden var fel eller delar av områden ej fanns. Planläggningen gav som svar att man kommer att precisera områdena i senare planer och att de fel som fanns kommer att åtgärdas. En av institutionerna ville även att man skulle ändra vidsträckt sammanhängande skogsområde beteckningens definition i planen så att läsaren direkt kunde uppfatta vad det är frågan om för område. Planläggningen gjorde en notering om saken då det behandlade utlåtandet. Östra- nylands förbund ansåg i sitt utlåtande att generalplanen för Sibbo 2025 inte hade följt de redan godkända regionplanerna och landskapsplanerna tillräckligt noggrant på grund av områdesreserveringarna som var gjorda i dem. Man godkände ändå områdena i generalplanen fastän områdena inte överensstämmer med regionplanen, och tolkar dessa som områden som

bara måste avvika från varandra på ett sätt eller annat. Planläggningen gjorde en anmärkning om saken då de hade behandlat utlåtandet. (Pöyry, 2008, s. 164 – 165, 168, 173, 175).

Planförslaget diskuterades efter att det varit på allmänt påseende, varefter man insåg att mer utförliga utredningar måste göras på hur den nya järnvägsförbindelsen skall placeras, utredningar kring naturobjekten och även hur man skall bibehålla de naturkorridorer som finns på området (Sibbo kommun, 2008a, s. 15). Man ville även ha en Natura bedömning över området och dessa tre saker skulle vara utförda före planförslaget kan gå vidare till kommunfullmäktige för påseende (Sibbo kommun, 2008a, s. 15). Generalplanförslaget för Sibbo godkändes av kommunfullmäktige i december 2008 och trädde i kraft först december 2011 då förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen hade förkastat de besvär som gjordes på det godkända planförslaget (Sibbo kommun, 2012).

6 Metod

Arbetet gjordes som en fallstudie genom att granska hur de olika områdesreserveringarna som har lagts in i generalplanen påverkar skogsbruket och skogsägare, och ifall det finns begränsningar och restriktioner som hänför sig till skogsbruket på något sätt. Inför arbetet gjordes en kort intervju med en skogsägarrepresentant som ofta kommer i kontakt med samhällsplanernas effekter i sitt arbete. Intervjun gjordes för att få en bild av eventuella problem angående skogsbruk på ett samhällsplanerat område. Fallstudien granskade de dokument som gjorts upp under hela planeringsprocessen och som till största del fanns tillhanda på kommunens hemsidor. Alla dokument fanns inte tillhanda på hemsidorna, utan en del har fått genom e-post korrespondens med kommunens planerare. De dokument som inte fanns tillhanda var anmärkningsammanfattningar där man kunde kontrollera enskilt alla de anmärkningar som planutkastet fick då det var till allmänt påseende.

Fallstudien granskade områden som på något sätt hänför sig till skogsbruket och kontrollerade för de områden ifall invånare, eller rentav skogsägare eller skogsägarrepresentanter, gjort anmärkningar om området i fråga. Fallstudien granskade även ifall anmärkningarna fått någon

form av svar från planläggarna och försökte genom detta tolka ifall anmärkningarna beaktats i den slutliga planen som godkändes. För att få ett bättre djup i undersökningen utarbetades även en intervju med två sakkunniga från skogsvårdsföreningen som båda arbetar med samhällsplaner i sitt yrke, samt med en byggnadsinspektör från Sibbo kommun som är ansvarig för behandlandet av tillstånden för miljöåtgärd. Intervjuernas syfte var att bekräfta den information som tagits från planeringsprocessens anmärkningar och utlåtanden och på så sätt få en helhetsbild fenomenet i vardagen. Slutligen drogs slutsatser angående hur den granskade samhällsplanen påverkar skogsbruket och ifall man kunnat påverka planeringsprocessen på något vis och hur lätt eller svårt det kan vara att påverka en samhällsplan då den utformas.

7 Fallstudiens resultat

7.1 Områdesreserveringarnas inverkan på skogsbruket

7.1.1 Grundvattenområden

Grundvattenområden begränsar användningen av skog i stora drag bara till markberedningsåtgärden som uppkommer efter en avverkning (Tenhola & Kiviniemi, 2000, s. 19). Markberedningsingrepp som är tillåtna på grundvattenområden är mycket lätt harvning (Tenhola & Kiviniemi, 2000, s. 19). Man får inte heller hyggesbränna områden som ligger på grundvattenområden eller utföra någon form av dikning i de centrala delarna av grundvattenområdet (Tenhola & Kiviniemi, 2000, s. 19). Den finska lagen påminner om att det är olagligt att förstöra grundvatten genom åtgärder eller genom att placera kemikalier på grundvattenområden som kan försämra eller förstöra grundvatten (Miljöskyddslagen, 2000, § 8). PEFC certifieringen förbjuder stubbrytning på grundvattenområden av klass 1 (PEFC, 2009, s. 26).

En skogsägare som äger skog på ett grundvattenområde får nog avverka skog som finns på grundvattenområden men får inte till exempel gödsla skogen för att höja produktionen ifall den ligger på ett grundvattenområde (Miljöskyddslagen, 2000, § 8) . Man får använda rotstop och urea

preparat på grundvattenområden under avverkningar som sker under barmarksperioden för att minska på sporspridningen av rotröta (Pohjavesiaueilla sallitut kemikaalit, 2013, s. 7 – 8). Vid förnyelse av skog på grundvattenområde måste man göra ett bra förhandsarbete så att förnyelsen lyckas och att de nya plantorna klarar sig genom de första kritiska åren eftersom man inte får markbereda för kraftigt eller inte markbereda någonting överhuvudtaget (Lagstiftning som berör grundvattenområden, 2013, s. 7).

7.1.2 Naturaområden

Natura-2000 områden är skyddade områden och får inte skadas eller förstöras så att deras särdrag hotas (Tenhola & Kiviniemi, 2000, s. 19). Natura 2000 områden skyddas genom de direktiv som är upplagda i Europeiska Unionen som har som mål att skydda viktiga naturbiotoper som gynnas av särskilda fågel- och växtarter som lever på dessa områden (Korpelainen & Niinistö, 2012,). Till Natura-2000 områden inom Sibbo generalplan 2025 hör åtta stycken områden med olika karaktär och särdrag (Sibbo kommun, 2008a, s. 101) och hit hör även den mycket omdebatterade Sibbo storskog som i dagsläget är ett naturskyddsområde grundat av staten och är närmare 1700 ha stort (Sibbo kommun, 2008b, s. 27).

På Natura 2000 områden får man göra skogsvårdsarbeten som uppfyller krav för god skogsvård och att de inte skadar de viktiga karaktärer som Natura 2000 området skyddar. Intill kanterna av Natura 2000 områden får man utföra de allra vanligaste skogsvårdsåtgärderna som i vilken som helst annan skog. En del större ingrepp som till exempel iståndsättsdikning intill Natura 2000 områden kräver utvärderingar av de åtgärder som skall utföras och hur de kommer att påverka Natura-2000 området. (Pollari, 2013, s. 3).

När planutkastet var till offentligt påseende anmärkte man att man ville ha mera precision var de planerade skyddsområdena skulle ligga i den kommande planen. Utkastet fick även respons att de gröna korridorerna och Natura 2000 områden skulle brytas genom de planerade centrumfunktioner som var planerade söder om motorvägen. En privat person anmälde sitt missnöje genom att meddelat att Natura-2000 områden inte får utvidgas på privata personers

marker som enligt personen används till ekonomiskogsbruk. (Normo & Autere, 2008, s. 47, 60, 164).

7.1.3 Landskapsmässigt värdefulla områden

Områden som befinner sig på landskapsmässigt värdefull mark har fått en beteckning som kallas landskapsmässigt värdefulla områden i planen (Sibbo kommun, 2008c). Lagen nämner att det inte är tillåtet att utföra jordbygnadsarbeten, trädfällningar eller liknande åtgärder som förändrar landskapet utan tillstånd på dessa områden (Markanvändnings- och bygglag, 1999, § 128).

Planutkastet fick en hel del anmärkningar om de inplanerade landskapsmässigt värdefulla områden och man ansåg att det skulle bli betydligt besvärligare att utföra skogsvårdsåtgärder på dessa områden, som exempel att det skulle bli alltför långsamt, dyrt och oskäligt att vara tvungen att anhålla om lov från kommunen och höra grannar för att få utföra en skogsvårdsåtgärd. Enligt anmärkningen skulle det vara tillräckligt om skogslagen skulle styra skogsvårdsarbeten som då alltså övervakas av skogscentralen. Enligt en annan anmärkning så skulle landskapsmässigt värdefulla området medföra att det blev omöjligt att utföra skogsbruk på området. Planläggningen besvarade denna anmärkning genom att meddela att det inte skulle bli omöjligt att utöva skogsbruk på området utan att det bara skulle behövas ett miljötillstånd för detta. (Pöyry, 2008, s. 107, 109).

Landskapsmässigt värdefulla områden skulle enligt planerna inte göra det omöjligt att bedriva skogsbruk på området men skulle enligt skogsägarna bli mycket mera besvärligt och komplicerat att bedriva förnuftigt. Skogsägarna ansåg att ifall man blir tvungen att söka om miljötillstånd för att kunna utföra skogsvårdsarbeten, skulle man lida ekonomiskt av detta och möjligen även medföra att en virkesaffär skulle utebli eftersom man ibland måste ta snabba beslut i skogsbruket. (Pöyry, 2008, s. 107).

7.1.4 Fornminnesobjekt och historiska byatomter

I den godkända planen finns ett antal fornminnesobjekt och historiska byatomter som antingen är fredade eller fridlysta till följd av fornminneslagen (Lag om fornminnen, 1963, § 1). Det är förbjudet att på något sätt förstöra fornminnen som är fredade eller fridlysta genom lagen, men det är godkänt att idka skogsbruk vid ett fast fornminne (Sibbo kommun, 2008c). Vid fornminnet är det ändå inte tillåtet att harva vid förnyelsen (Sibbo kommun, 2008c). Vid de historiska byatomterna finns det begränsningar för byggprojekt och större grävarbeten (Sibbo kommun, 2008c). För att få utföra dessa arbeten bör man rådfråga museiverket (Sibbo kommun, 2008c).

Fornminnesobjekten och de historiska byatomterna gör det inte omöjligt att idka skogsbruk intill fornlämningarna. En del av markberedningarna utesluts men avverkningar i sig får skötas då man ser till att inte förstöra fornminnen och de historiska byatomterna som är utspridda över hela generalplanen. Det kan alltså vara befogat att före vissa skogsskötselåtgärder intill fornminnen och historiska byatomter att kontakta museiverket och rådfråga om hur man skall gå tillväga. (Sibbo kommun, 2008c).

7.1.5 Vidsträckta sammanhängande skogsområden

Stora sammanhängande skogsområden skall i första hand användas som skogsbruksområden men som samtidigt skall vara ekologiska nätverk och gröna stråk för skogens djur. De olika större sammanhängande skogsområdena binds ihop med hjälp av gröna stråk som skall skötas på ett sätt där inte förbindelsen brister eller försämras. Detta måste beaktas då man planerar något ingrepp i eller intill de utsatta gröna stråken. En splittring av dessa områden skall undvikas så att dess särdrag bevaras. De vidsträckta skogsområdena kan även användas till rekreationsområden och man kan även placera ut byggnader, konstruktioner och leder som främjar friluftsvksamheten. Dock kräver detta en mera detaljerad plan för att till exempel leder skall kunna förverkligas. På de vidsträckta sammanhängande skogsområden gäller skogslagen då man utnyttjar skogen. (Sibbo kommun, 2008c).

På en del av planerade vidsträckta skogsområdena fanns även inplanerat, landskapsmässigt värdefulla områden (Pöyry, 2008, s. 118). Man ville i en av anmärkningarna föra fram att skogen på dessa områden skulle få skötas enligt skogslagen vilket även framhävs i publikationen Råd i god skogsvård (Pöyry, 2008, s. 118; Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, 2006). Planläggningen besvarade anmärkningen bara genom att meddela att detta antecknas för kännedom (Pöyry, 2008, s. 118). Man ville även påminna planläggarna att det inte är befogat att en privat skogsägare skall behöva införa sina privata marker till rekreationssyften och att det skall vara frivilligt ifall man vill anlägga byggnader, konstruktioner eller leder på främjar friluftsverksamheten på ens privata mark (Pöyry, 2008, s. 118).

Genom att de planerade vidsträckta skogsområden ligger intill befintliga naturskyddsområden, bildar dessa vidsträckta grönområden som har en mycket positiv ekologisk inverkan på växt- och djurlivet inom planeringsområdet (Sibbo kommun, 2008a, s. 110). Som skogsägare får man ändå tänka efter hur man skall sköta skogarna som ligger innanför vidsträckta skogsområden området så att man inte försämrar de ekologiska och friluftsmöjligheter som dessa områden ger (Sibbo kommun, 2008c)

7.1.6 Tätorts- och byområde

På planerade tätortsområden skall man efter att generalplanen blivit godkänd utarbeta en detaljplan för området, genom detta måste man söka om tillstånd för miljöåtgärd för att kunna avverka skog på reserverade områden (Markanvändnings- och bygglag, 1999, § 140). Även på byområden är man tvungen att ansöka om tillstånd för miljöåtgärd eftersom det är meningen att en delgeneralplan skall utarbetas för området inom en när framtid (Sibbo kommun, 2008c).

I anmärkningarna som kom in till planutkastet framfördes det man att man borde ha tillstånd att idka skogsbruk med hjälp av skogslagen ända tills en mera detaljerad plan har utarbetats för tätorts- och byområden. Man ansåg att det kommer att finnas flera skogsägare som skulle vilja fortsätta som primärproducent på tätorts- och byområden även i framtiden, och för att göra det lättare att idka skogsbruk på dessa områden tills en mera detaljerad plan utarbetats så ville man

att skogslagen skulle gälla på dessa områden. Planläggningen gav inget svar för denna anmärkning. (Pöyry, 2008, s. 118).

Den granskade planen fick en del kritik mot områden som var dåligt planerade eller inritade i planen. Dragningarna av t.ex. skyddsområden kunde vara besvärliga och göra arbetet mycket svårt i praktiken. Som exempel på att dragningarna var besvärliga nämndes Sibbo ådal där skyddsområdet kunde sträcka sig flera hundra meter upp i skogen där man hade idkat ekonomiskogsbruk långt innan planeringsarbetet sattes igång och som inte är i närkontakt med ådalen. Under intervjun nämndes även problem som otillräcklig sakkunskap för att planera områden, av utomstående bolag eller också kunde det vara frågan om skolarbeten som saknade tillräcklig bakgrundsinformation och borde ha granskats. (Personlig kommunikation, Borgman, 20.1.2014).

Det framkom även under intervjun med att kommunen lagt med särskilda begränsningar, enligt vilka man inte får utföra större kalavverkningar än 0,5 hektar på jord- och skogsbruksdominerat område (M), jord- och skogsbruksdominerat område med behov för friluftsanvändning (MU), område för närrekreation (VL) och områden för idrotts- och rekreationsanvändning (VU) utan tillstånd, fastän skogslagen är i kraft på dessa områden och övervakas av skogscentralen. Planen fick även respons för skyddsområden, som var märkta på dikade torvmarker och där man inte visste vad det var för kriterier som man hade grundat skyddsområdena på. (Personlig kommunikation, Borgman, 20.1.2014).

7.1.7 Samhällsplanernas inverkan på skogsbruket i praktiken

I de intervjuer som gjordes i samband med fallstudien kom det fram intressanta aspekter angående idkandet av skogsbruk i praktiken på de planerade områdena. Ett exempel kom fram under intervjun med Borgman (personlig kommunikation, 20.1.2014). Enligt honom fanns det i generalplanen för Sibbo 2025 naturobjekt utmärkta i planen som enligt skogslagens kriterier inte borde vara skyddade. Borgman menade att dessa är svåra att arbeta med eftersom det är oklart vilka begränsningar som gäller på området.

En annan intressant aspekt var tillståndsansökningarnas behandlingssätt. Enligt miljövårdsinspektören vid Sibbo kommun (personlig kommunikation, Juvonen, 19.3.2013) beror det på från fall till fall hur länge det tar att få ett godkänt miljötillstånd, men allmänt taget är tiden en till tre månader att få tillståndet för miljöåtgärd godkänt. Däremot sades det från Södra skogsrevirets sida att det kan ta allt från några månader till över ett år att få ett tillstånd beviljat (personlig kommunikation, Borgman, 20.1.2014). De tyckte att det tar för länge att behandla tillstånden för miljöåtgärd i Sibbo (personlig kommunikation, Borgman, 20.1.2014; Furu, 29.1.2014), men under en intervju med en ansvarig från Sibbo kommun (personlig kommunikation, Sundström, 20.2.2014) behandlades tillstånden så fort man fick äldre tillståndsansökningar behandlade. Sundström (personlig kommunikation, 20.2.2014) sade även att behandlingstiden för tillstånden beror på ifall man måste söka utlåtanden från närings-, trafik- och miljöcentralen. Han menade ändå att man inte behövde söka utlåtanden från närings-, trafik- och miljöcentralen för avverkningar i de flesta fallen.

Ett ytterligare bekymmer i frågan om tillstånden för miljöåtgärd var priserna och problematiken som den medför. I Sibbos fall betalas först en fast summa för tillståndet. År 2014 är summan 160€. Sedan betalar man 35€ för varje påbörjad hektar som innefattas av tillståndet. Man kan även vara tvungen att betala för grannhöranden ifall kommunen sköter om det, vilket kostar 65€ per fastighet eller granne (Sibbo kommun, 2013b, s. 4, 6). Furu (personlig kommunikation, 29.1.2014) menar att många skogsägare anser att grundsumman för tillståndet är stor och därför söker de ofta tillstånd för större områden på en gång, även om skogsägaren inte vill åtgärda hela området direkt. Detta blir i sin tur problematiskt eftersom tillståndet för miljöåtgärd är i kraft i tre år, under vilken tid de arbeten som tillståndet söks för skall vara utförda (personlig kommunikation, Juvonen, 19.3.2013).

8 Diskussion och kritisk granskning

Arbetet ovan har granskat Sibbo generalplan 2025 för att få fram hur samhällsplanerna påverkar skogsbruket. Det har kommit fram flera olika saker, både positiva och negativa, men tyvärr verkar

det som om man bara får negativa associationer då man nämner samhällsplaner åt en skogsägare eller en person som arbetar med skogsbruksfrågor.

I fallstudien har jag tolkat att man från olika håll har velat påverka generalplanen i planeringsprocessen. Under planeringsprocessens utkastfasen har intresserade lämnat in flera hundra anmärkningar och alla dessa har behandlats av planerarna. Inom dessa anmärkningar finns det flera skogsägare som anmärkt någonting som de tyckte var bra och inte bra i den kommande planen. Av skogsbolagen och organisationerna var det endast Södra skogsreviret rf. som försökte påverka planen för skogsägarnas del. Planeringsprocessen kunde ha påverkats mer för skogsägarnas del om flera bolag och organisationer skulle engagera sig. Anmärkningarna som behandlade skogen var flera till antalet, men tyvärr verkade det enligt svaren man fick av planläggarna att de inte hade någon stor inverkan på den slutliga planen. Man fick en känsla då man läste svaren till anmärkningarna att planläggarna inte brydde sig om de problem som skogsägarna såg i den kommande planen. Denna tanke som väckts under arbetets gång stärktes av intervjun med Borgman (personlig kommunikation, 20.1.2014). Som medborgare ges man möjlighet att påverka planen enligt lag, men i praktiken verkar det som att planläggarna och kommunen inte i slutändan bryr sig så mycket om vad en vanlig medborgare har för åsikt. Man förstår planläggarna ändå till en del eftersom planen behandlar sin stor helhet och försöker forma vart Sibbo är på väg i framtiden, så kan det vara svårt att beakta alla enskilda medborgares intressen i den slutliga planen.

Arbetet framhävde även problem med områden där man till en början tolkade att skogslagen skulle gälla men där planläggarna lade in undertexter och olika skyddsområden som gör det praktiska arbetet betydligt svårare än vad det skulle behöva vara i praktiken. Intervjuerna med Borgman (personlig kommunikation, 20.1.2014) och Furu (personlig kommunikation, 20.1.2014) lade fram exempel på sådana områden och man anmärkte även att det ibland var svårt att få fram vad som egentligen gällde på dessa områden. Det var inte alltid säkert att man visste vad som gällde då man frågade sakkunniga inom kommunen.

Samhället vi lever i kräver en viss struktur och uppbyggnad för att allt skall fungera. Samhällsplanerna styr vår framtid och hur områden påverkas, och beroende av ur vilken synvinkel man ser på saken så kan samhällsplanen påverka vardagen positivt eller negativt. För

skogsbrukets del kan man säga att samhällsplanerna medför en del problem i vardagen och detta är många missnöjda med. Man måste ändå försöka förstå samhällsplanernas framtida effekt och måste inse att för att samhället som vi lever i ska kunna utvecklas i en viss riktning så måste även skogen och skogsbruket acceptera förändringar som samhällsplanerna medför. Inte skulle man kunna bygga upp stora metropoler ifall man inte inom staten och kommunerna kunde styra hur man kommer att använda markområden i framtiden oavsett ifall de ägs av privata aktörer eller av statliga och kommunala verk.

Eftersom samhällsplanering är ett så omfattande område så skulle det varit bättre ifall man läst in sig ännu mera på uppbygganden av en samhällsplan i praktiken och hur alla de olika lagarna styr uppbygganden förrän man påbörjade själva arbetet. Då kunde man ha uppnått en ännu djupare förståelse för samhällsplanernas inverkan på vår vardag.

9 Litteraturförteckning

Barner-Rasmussen, L. (2013). Skogsägarna mot stadsarkitekterna. *Skogsbruket*, 2013 (9), 8 – 9.

Lag om fornminnen (1963). <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1963/19630295#L4P21>. (Hämtat 18.9.2013)

Lagstiftningen som berör grundvattenområden (2013).

<http://www.vesiensuojelu.fi/pohjanmaa/wp-content/uploads/2013/04/Bilagor-1-8.pdf>
(Hämtat 16.9.2013)

Markanvändnings- och bygglag (1999). <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990132>
(Hämtat 28.1.2013)

Miljöministeriet (2007). *Deltagande i general- och detaljplanläggning*,

<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=65323&lan=sv> (Hämtat 23.2.2013)

Miljöskyddslagen (2000). <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2000/20000086> (Hämtat 3.9.2013)

Niinistö, V. & Korpelainen, H. (2012). *Valtioneuvoston päätös – European unionin Natura-2000 verkoston Suomen ehdotuksen täydentämisestä*.

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=3139&lan=fi> (Hämtat 3.9.2013)

Normo, P. & Autere, T. (2008). *Yleiskaavaluonnoksen lausunnot ja mielipiteet – yhteenveto ja vastinelinjaukset*. Opublicerat material för Sibbo generalplan.

Nylands förbund (2013). *Brokig mångfald av nyländska kommuner*.

<http://www.uudenmaanliitto.fi/?l=sv&s=49> (Hämtat 9.2.2013)

PEFC (2009). *Kriterier för gruppcertifiering på skogscentral- eller skogsvårdsföreningens nivå*.

http://www.pefc.fi/media/Standardit%202008_09/Ruotsi/PEFC%20FI%201002_2009%20Kriterier%20foer%20gruppcertifiering.pdf (Hämtat 1.10.2013)

Tukes (2013). *Pohjavesialueella sallitut kemikaalit*.

http://www.tukes.fi/Tiedostot/Kemikaalituotteet/kasvinsuojeluaineet/Pohjavesialueilla_sallittu_fi_sv.pdf (Hämtat 16.9.2013)

Pollari, M. (2013). *Korsumaanjärven Natura 2000-opas*.

http://www.kiikoinen.fi/kiikoinen/liitetiedostot/editori_materiaali/194.pdf (Hämtat 16.9.2013)

Pöyry (2008). *Generalplan för Sibbo 2025 – Förslag. Bemötande av erhållen respons*. Opublicerat material för Sibbo Generalplan.

Sibbo kommun (1998). *Byggnadsplan för en del av Eriksnäs och Hangelby byar*.

https://www.sibbo.fi/easydata/customers/sipoPo/files/maankaytto_kaavoitus/e1m.pdf (hämtat 9.2.2013)

Sibbo kommun (2002a). *Generalplanebeteckningar-, bestämmelser och rekommendationer*.

http://www.sibbo.fi/easydata/customers/sipoo/files/2009_Keke/sode250105_kho_beteckningar.pdf (Hämtat 09.03.2013)

- Sibbo kommun (2002b). Planutdrag för delgeneralplan för Söderkulla 2015
http://www.sibbo.fi/easydata/customers/sipoo/files/2009_Keke/sode_voimassa.pdf (Hämtat 9.2.2013)
- Sibbo kommun (2008a). *Generalplan för Sibbo 2025*,
http://www.sipoo.fi/easydata/customers/sipoo/files/2007_hallinto/Beskrivningens_bilagor.pdf
(Hämtat 16.03.2013)
- Sibbo kommun (2008b). *Generalplan för Sibbo 2025. Generalplanbeskrivning*,
http://www.sipoo.fi/easydata/customers/sipoo/files/2007_hallinto/Beskrivning_utan_bilagor.pdf
(Hämtat 16.03.2013)
- Sibbo kommun (2008c). *Generalplan för Sibbo 2025*,
http://www.sibbo.fi/easydata/customers/sipoo/files/2011_keke/yleiskaavat/syk2025/syk2025_la_invoimainenkho.pdf (Hämtat 16.03.2013)
- Sibbo kommun (2013a). *Ng 6 y-tomterna vid Nickby gård, Nickby*.
www.sipoo.fi/se/service/bygga_och_bo/planlaggning/detaljplaner/arkiv_for_detaljplaner/ng_6_y-tomterna_vid_nickby_gard (Hämtat 16.3.2013)
- Sibbo kommun (2013b). Sipoon kunnan rakennusvalvonnan viranomaistehtävien taksa.
http://www.sibbo.fi/easydata/customers/sipoo/files/Rakennusvalvonta/viranomaistaksa_hyv.pdf
(Hämtat, 25.02.2014)
- Sibbo kommun, Nämnden för teknik och miljö (2013). *Ansökan om tillstånd för miljöåtgärd*,
<http://www.sibbo.fi/easydata/customers/sipoo/files/arkiv/Miljoatgard.pdf> (Hämtat 10.2.2013)
- Sipoo Karttapalvelu (2014). <http://kartta.sipoo.fi/#> (hämtad 7.5.2014)
- Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio (2006). *Råd i god skogsvård*. Helsingfors: F. G. Lönnberg
- Skogslagen (1996). <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1996/19961093> (Hämtat 10.2.2013)
- Tenhola, T. & Kiviniemi, M. (2000). *Metsätalous kaavoitusalueilla*. Borgå: t-t tryckeri